

۲۰۱۷/۰۵/۲۵

جلیل غنی هروی

کمرنگی جایگاه افغانستان در کنفرانس ریاض

کنفرانس مبارزه با دهشت افگنی به دعوت عربستان سعودی به اشتراک دونالد ترمپ و سلمان ابن سعود پادشاه عربستان سعودی و نمایندگان پنجاه و پنج کشور اسلامی در ریاض دایر گردید این کنفرانس روز شنبه بیستم می ۲۰۱۷ آغاز و روز یکشنبه بیست و یکم پایان یافت.

در کنفرانس ریاض توافق شد که همکاری مستحکم میان رهبران کشورهای عربی و اسلامی و ایالات متحده امریکا برای رویا رویی با افراط گرایی و تروریسم و همچنین برقراری صلح، ثبات، امنیت و توسعه منطقه ای و بین المللی برقرار شود.

حاضران در کنفرانس ریاض همچنین از تشکیل مرکز جهانی مبارزه با افراط گرایی در ریاض استقبال کرده و اهداف و برنامه های این مرکز برای رویا رویی فکری، رسانه ای و دیجیتال با افراط گرایی و تقویت ارزش های همزیستی مسالمت آمیز میان ملت ها را ستودند.

هدف این کنفرانس تمرکز و دعوت به مبارزه با دهشت افگنی بود که چگونه کشور های اسلامی و غرب و از چه طریقی و به موجب چگونه یک میکانیزم با دهشت افگنی که منشأ اصلی آن جنوب آسیا و کشور های شرق میانه است، باید مبارزه کنند.

جالب اینجاست که این کنفرانس بنام کنفرانس امریکائی، اسلامی عربی هم یاد شده شاید به این دلیل که یکی از کشورهای اسلامی که درین حوزه قرار دارد و از آن دعوت نشد، ایران است که عربستان سعودی با این کشور در رابطه با اوضاع امنیتی یمن و پشتیبانی ایران از حوثی های یمن که شیعه مذهب هستند و در مقابل حکومت سنی مذهب یمن می جنگند، مخالفت دارد. همچنان دلیل دیگر همبستگی و حمایت از رژیم بشار الاسد در سوریه و اعزام جنگجویان حتی مهاجرین افغان به این جنگ و نقش ایران در تخریبات و بی ثباتی عراق دلایل دیگری است که ایران به این کنفرانس دعوت نشده است، که شاید به همین دلایل کنفرانس امریکائی اسلامی عربی خوانده شده است.

چنانچه فقره سوم اعلامیه نهائی کنفرانس به نقش ایران در حمایت از دهشت افگنی و بی ثباتی منطقوی اختصاص داده شده در حالیکه از پاکستان هیچ گونه نامی برده نشده است. فقره سوم اعلامیه نهائی کنفرانس می گوید:

« شرکت کنندگان در کنفرانس امریکایی اسلامی عربی ریاض بر اهمیت همکاری بین کشورها و روابط بر اساس ارزش های حسن همجواری و عدم مداخله در امور داخلی دیگر کشورها و احترام استقلال، حاکمیت ملی و وحدت اراضی این کشورها تأکید کردند.

رهبران حاضر بر لزوم محکوم کردن اقدامات فرقه گرایانه و مذهبی به دلیل آثار و نتایج خطرناک آنها، بر امنیت منطقه و جهان تأکید نمودند.

رهبران حاضر در کنفرانس ریاض اقدامات رژیم ایران در بی ثبات کردن و ناامن نمودن منطقه و جهان را کاملاً محکوم کردند.

رهبران حاضر در کنفرانس ریاض مواضع خصمانه رژیم ایران و استمرار دخالت ایران در امور داخلی دیگر کشورها که نقض صریح قوانین بین المللی و اصول حسن همجواری است را محکوم کرده و بر ضرورت مقابله با این اقدامات تأکید ورزیدند.

رهبران حاضر در کنفرانس ریاض ملزم شدند که اقدامات شان برای محافظت از امنیت منطقه و جهان در مقابل اقدامات تخریبی و ویرانگر ایران را به شکل جدی و از طریق هماهنگی های مشترک افزایش دهند.

رهبران حاضر در کنفرانس ریاض درباره خطر ناشی از برنامه راکت های بالستیک ایران هشدار داده و نقض مکرر توافق وین درباره روابط دیپلماتیک از سوی ایران را محکوم کردند.»

افغانستان بیشترین قربانی را در مبارزه با دهشت افگنی داده است و همسایگان افغانستان عمدتاً پاکستان و ایران به حیث حامیان منطقوی دهشت افگنی در افغانستان قلمداد می شوند و اسناد و مدارکی هم افغانستان و هم جامعه جهانی در خصوص این مداخلات و حمایت از گروه های دهشت افگن در افغانستان دارند ولی هیچگونه نامی از این همسایگان در رابطه با دهشت افگنی در افغانستان برده نشد، در حالیکه تأکید بر نقش دهشت افگنان ایران در شرق میانه بخصوص در سوریه و حمایت این کشور از گروه های دهشت افگن در سوریه، عراق و یمن و حزب الله لبنان بود. گفته می شود که عربستان سعودی مخالف بردن نامی از پاکستان بخصوص درین موضوع بوده است و جای هیچگونه شک و شبه ای نیست که با عقد قرار داد های یکصد و ده میلیارد دلاری برای خرید اسلحه و تجهیزات نظامی بین ایالات متحده امریکا و عربستان سعودی و اعطای یکصد ملیون دالر از طرف عربستان سعودی و قطر به ایوانکا ترمپ دختر همه کاره دونالد ترمپ برای پروژه حمایت از زنان سرمایه گذار که این دختر خانم متصدی آنست، امریکا گوش شنوائی به خواسته های عربستان سعودی باید داشته باشد.

قبل از آنکه به محتوای این کنفرانس و نتیجه آن به پردازیم به گفته های رئیس جمهور امریکا در رابطه با مبارزه افغانستان بر علیه دهشت افگنی می پردازیم که در آن جز توصیف از قوای امنیتی و سر بازان افغانستان حرف دیگری دیده نمی شود. همچنان نامی از مصیبتی برده نشده که افغانستان از حمایت این همسایگان از دهشت افگنان و تربیه و تجهیز آنها در خاک پاکستان و حمایت تسلیحاتی و تربیوی آنها در ایران و همچنان مداخلات آنها برای بی ثبات ساختن افغانستان داشته اند. این دهشت افگنان همه روزه بر سوگ و ماتم ملت بلا کشیده افغانستان می افزایند و روزی نیست که این جانبان و نوکران اجنبی از این ملت قربانی نگیرند و به تهاجمات و تخریبات شان حتی بر شفاخانه ها و مکاتب ادامه ندهند و بر کودکان و مریضان هم رحمی ندارند و در چنین کنفرانس به خواهش عربستان سعودی و نازدانه گی های پاکستان نزد آنها و تعداد دیگری، حتی نامی از حامیان چنین گروه های برده نشود. افغانستان در بیانیه آقای ترمپ یک جمله گنجایش داشت و آن :

«سربازان شجاع افغان برای دفاع از کشورشان، قربانی بزرگی در جنگ بر ضد طالبان و سایر گروه ها می دهند. او تاکید کرد که ایالات متحده در کنار کشور هایی می ایستد که بر ضد دهشت افگنی مبارزه بی دریغ می کنند».

اشرف غنی رئیس جمهور افغانستان در حاشیه کنفرانس ریاض با دونالد ترامپ رئیس جمهور ایالات متحده ملاقات نمود. قصر سفید با صدور بیانیه ای گفته است:

«رئیس جمهور دونالد ترامپ با اشرف غنی رئیس جمهور افغانستان ملاقات مختصری داشت. رئیس جمهور ترامپ از رهبری اشرف غنی در افغانستان در مبارزه با دهشت افگنی و تطبیق اصلاحات عمده استقبال کرد. این بیانیه می افزاید که رئیس جمهور ترامپ همچنان از خدمات شجاعانه قوای امنیتی افغانستان در مبارزه برای تأمین امنیت کشور شان تمجید کرد.»

ارگ ریاست جمهوری افغانستان گفته است: «رئیس جمهور غنی با رئیس جمهور ترامپ و مک ماستر مشاور امنیت ملی او در مورد همکاری طولی مدت ایالات متحده با حکومت افغانستان مذاکره کرد.»

از این ملاقات های "مختصر" اشرف غنی با رئیس جمهور ترامپ و مشاور امنیت ملی او بر می آید که افغانستان در رادار سیاست خارجی آقای ترامپ کمرنگ شده و ایالات متحده هنوز هم در حال بررسی پالیسی هایش در رابطه با افغانستان است که از دو ماه به اینطرف مکرر گفته شده که در حال بررسی است. اما جای شکی نیست که ملاقاتهای آقای ترامپ با دوستان عرب او از جمله عربستان سعودی یکی از حامیان طالبان در گذشته و از جمله سه کشوری که رژیم طالبان را به رسمیت شناخته بود، و یا سایر شیخ نشینان عرب، در تصمیم گیری آقای ترامپ در رابطه با افغانستان و پاکستان و مبارزه با طالبان و یا داعش که با حکومت ها و یا هم شیوخ پولدار و تند رو عربی مناسبات نزدیک دارند، بی تاثیر نیست و افغانستان بار دیگر قربانی منافع آزمندان و دیکتاتوران مذهبی منطقه قرار خواهد گرفت.

قبلاً گفته می شد که دونالد ترامپ پالیسی حکومتش را در رابطه با افغانستان و پاکستان درین کنفرانس اعلام خواهد کرد و یا حد اقل تعداد سر بازانی را که در نظر دارد به افغانستان بفرستد، آشکار خواهد ساخت ولی از یک جانب موقف ناتو که از فرستادن سربازانش به جبهه جنگ ابا ورزید و بر تصمیم قبلی که قوای آن در افغانستان وظیفه آموزش و پرورش را خواهد داشت نه جنگ در جبهه مقدم، اصرار دارد، و جرمنی هم اعلام داشت که قوای اضافی برای جنگ در افغانستان نمی فرستد و از جانب دیگر تبلیغات و لابی های پاکستان در عربستان سعودی و سایر متحدینش مؤثر واقع شده و بر امریکا فشار آورده اند که در رابطه با پاکستان محتاط تر باشد، تأخیری در اعلام پالیسی های آقای ترامپ برای افغانستان و پاکستان وارد کرده است تا از این دیگ چه آشی بر خواهد آمد. نواز شریف مناسبات تنگاتنگی با عربستان و شیوخ عرب و سایر امارات عربی دارد و در دوران تبعید در زمان حکومت پرویز مشرف هم در عربستان سعودی زندگی میکرد. از جانب دیگر شیوخ عرب تمویل کنندگان عمده مدارس دینی در پاکستان و از ترویج کنندگان عمده اسلام تندرو درین کشور هستند که مدارس احزاب اسلامی - سیاسی پاکستان تحت نفوذ این شیوخ و تمویل کنندگان قرار دارد. این مدارس نفوذ قابل ملاحظه ای چه در دستگاه استخبارات نظامی پاکستان آی - اس - آی، گرداننده سیاست خارجی و بخصوص موضوعات مربوط به افغانستان دارند، و چه در حکومت و پارلمان که پایه حکومت نواز شریف از حزب مسلم لیگ پاکستان هستند.

نزدیکی پاکستان با روسیه و چین و تشکیل مثلث جدیدی در رابطه با افغانستان شاید عامل دیگری باشد برای نرمتر شدن موقف ایالات متحده آمریکا در برابر پاکستان. چین بیش از چهل میلیارد دلار در ساختار زیر بنا های اقتصادی و بندر گوادر و همچنان شاهراه قراقرم از چین به بلوچستان پاکستان و متصل ساختن چین به این بندر، سرمایه گذاری کرده و پاکستان شاهراگ اقتصادی خود را با اتصال به چین تقویه کرده است. پاکستان همچنان با روسیه خود را نزدیک ساخته است و وجه مشترکی که با روسیه دارد مخالفت هر دو کشور با حضور ایالات متحده در افغانستان است که منافع ستراتیژیک آنها را تهدید می کند. پاکستان با هراس از انزوای سیاسی در جامعه جهانی که حمایت آن از گروه های دهشت افکن و عدم مبارزه این کشور با دهشت افکنان و تند روان عامل عمده این انزوای سیاسی است، اتحاد با روسیه و چین را به حیث حامیان جدیدش در جامعه بین المللی و ناجی بلا منازعه خود تشخیص داده است.

ایران نیز با نزدیکی که درین اواخر با روسیه استحکام بخشیده و از نزدیکان یک دیگر در سوریه و مقابله با ایالات متحده در شرق میانه هستند، به تشکیل جدید این اتحاد ستراتیژیک با پاکستان و چین و روسیه علاقمند است چون ایران هم از همان اول، مخالفت خود را با حضور ایالات متحده آمریکا در افغانستان و مخالفت با این کشور چه در شرق میانه و چه در هر نقطه از جهان با پیروی از فتوای ولایت فقیه امام خمینی که آمریکا را «شیطان بزرگ» خوانده بود علنی ابراز داشت. ایران نیز که یکی از متحدین روسیه هم در سوریه و هم در عراق است و مناسباتش با پاکستان نیز بهتر شده در کوشش های جدید روسیه و چین و پاکستان در رابطه با افغانستان دخیل ساخته شده و در کنفرانس اخیر ماسکو در مورد افغانستان هم دعوت شده بود.

بنابراین تغییر بسیار کلی و فیصله کننده در رابطه با سرنوشت افغانستان انتظار برده نمی شود و طوریکه مامورین استخباراتی و سایر آگاهان امور نظامی و سیاسی آمریکا می گویند افغانستان حد اقل تا دو سال دیگر با وضع بد تر امنیتی و شدت جنگ ها مواجه خواهد بود. قبلاً گفته می شد که سال ۲۰۱۷ سال پر از تشنج و تشدید جنگ در افغانستان خواهد بود ولی حالا گفته می شود که تا پایان سال ۲۰۱۸ بی امنیتی و جنگ شدت خواهد داشت.

پایان